

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Cob/43/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118378020
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mgr. Miriam Plavčáková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:6118378020.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Mgr. Miriam Plavčákovvej a členov senátu JUDr. Evy Fulcovej a JUDr. Blanky Malichovej, v právnej veci žalobcu: UNIQA Management Services, s.r.o., so sídlom Evropská 810/136, Praha, IČO: 25672703, zapísaný v Obchodnom registri vedenom Mestským súdom Praha, Oddiel: C, Vložka č. 60002, vo veci organizačnej zložky: UNIQA Management Services, s.r.o., organizačná zložka Slovensko, so sídlom Krasovského 3986/15, Bratislava, Slovenská republika, IČO: 50 008 056, zastúpeného: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711, proti žalovanej: R. F., narodená XX.XX.XXXX, bytom I. XX, M., zastúpenej: JUDr. Igor Kováčik, so sídlom Panenská 7, Bratislava, o zaplatenie sumy 6.080,- € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 28Cb/31/2019 - 269 zo dňa 10.05.2022, takto

rozhodol:

- I. Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 28Cb/31/2019 - 269 zo dňa 10.05.2022 v časti jeho druhého a tretieho výroku potvrdzuje.
- II. Žalovanej súd proti žalobcovi priznáva nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 480,- € s príslušenstvom a paušálnou náhradou trov konania. Vo zvyšnej časti druhým výrokom žalobu zamietol a tretím výrokom rozhodol o trovách konania tak, že ich náhradu v rozsahu 86 % priznal žalovanej.
2. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie bol pôvodne nárok žalobcu na zaplatenie sumy 7.170,30 eur s príslušenstvom titulom povinnosti vrátenia v žalobe špecifikovaných provízií zo zmluvy o finančnom sprostredkovaní pre pozíciu viazaný finančný agent, ktorú uzatvorila žalovaná s právnym predchodcom žalobcu.
3. Okresný súd Trnava rozsudkom sp. zn.: 28Cb/31/2019 - 70 zo dňa 19.09.2019 rozhodol tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 6.080 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 6.080,- eur od 06.02.2018 do zaplatenia a paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. V časti, v ktorej bolo žalobe vyhovené, odvolací súd na základe odvolania žalovanej rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Teda po rozhodnutí odvolacieho súdu zostalo predmetom konania zaplatenie sumy 6.080,- € s príslušenstvom.
4. Súd prvej inštancie svoje nové rozhodnutie okrem uvedenia skutkových zistení a právnych východísk odôvodnil nasledovne:
„27. Predmetom konania po tom, čo rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 28Cb/31/2019-70 zo dňa 19.09.2019 nadobudol vo výroku II. právoplatnosť, ktorým bol zamietnutý nárok žalobcu na vrátenie ziskateľskej provízie, zostal nárok žalobcu na vrátenie špeciálnej provízie. Nárok na vrátenie

špeciálnej provízie vo výške 6.080 eur má pozostávať z adaptačnej provízie MOS (manažér obchodnej skupiny) vo výške 3.200 eur, adaptačnej provízie FS (finančný sprostredkovateľ) vo výške 2.400 eur a provízie za úspešnú adaptáciu nováčika 480 eur (3 x po 160 eur), pričom v konaní nebolo sporné, že právny predchodca žalobcu žalovanej vyplatil uvedené provízie. Medzi stranami tiež nebolo sporné, že obchodný vzťah bol medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou založený písomnou Zmluvou o finančnom sprostredkovaní pre pozíciu viazaný finančný agent zo dňa 01.09.2013, ktorej súčasťou boli jednotlivé provízne podmienky, pričom tento obchodný vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou trval nepretržite až do 24.03.2015. Takisto nie je sporné, že právny predchodca žalobcu a žalovaná uzavreli dňa 30.03.2015 dohodu o ukončení zmluvy o finančnom sprostredkovaní, v zmysle ktorej sa strany spolu dohodli na skončení zmluvy ku dňu 24.03.2015 (bod 3 dohody).

28. Súd tak, ako už bolo konštatované v prvom rozsudku uzavrel, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou sa jednalo na základe uzavretých zmlúv o finančnom sprostredkovaní o vzťah zo zmluvy o obchodnom zastúpení a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že špeciálne provízie a to adaptačné provízie MOS a FS boli žalovanej vyplatené za vykonávanie obchodnej služby, teda za činnosti neoddeliteľné späté so sprostredkovaním pri splnení určitých kvalitatívnych alebo kvantitatívnych ukazovateľov (prílohy č.2 Špeciálne provízie Províznych podmienok IS AXA 14004SM) a viazané na plnenie rozvojového plánu a kvalitatívnych ukazovateľov ako stornovanosť, zaplatenosť poistného atď. A teda podľa názoru súdu aj táto provízia predstavovala odmenu, ktorej výška závisela od počtu alebo finančného objemu transakcie, čo vyplýva aj z bodu 2.1.1. prílohy č.2 Špeciálne provízie Províznych podmienok IS AXA 14004SM, ktorá stanovuje podmienky na výplatu adaptačnej provízie, medzi ktoré patria aj ukazovatele uvedené vyššie a odkazuje na tabuľky, v ktorých sa tiež ako jedna z podmienok čerpania adaptačnej provízie uvádza počet zmlúv. Vyplatenú adaptačnú províziu MOS a adaptačnú províziu FS teda možno považovať za odmeňovanie v zmysle ustanovenia § 659 Obchodného zákonníka. Dojedanie povinnosti medzi stranami vrátiť celú časť adaptačnej provízie MOS a FS v prípade nedodržania dĺžky trvania obchodnej zmluvy po dobu 24 mesiacov odporuje úprave § 662 ods. 3 Obchodného zákonníka, ktorá stanovuje, že uhradená provízia sa musí vrátiť, ak nárok na ňu zanikol podľa § 662 ods. 1 a zánik nároku na províziu aj inak ako podľa ods. 1 možno upraviť len dohodou v prospech obchodného zástupcu. Úprava zániku nároku na špeciálnu províziu v interných predpisoch žalobcu nepredstavuje dohodu v prospech žalovanej ako obchodného zástupcu. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na zaplatenie adaptačnej provízie MOS vo výške 3.200 eur a adaptačnej provízie FS vo výške 2.400 eur má súd za to, že nárok žalobcu je v tejto nedôvodný, keďže nárok žalovanej na adaptačnú províziu MOS a FS nezanikol a preto žalobu v tejto časti zamietol.

29. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobný návrh žalobcu je čiastočne dôvodný a to ohľadom nároku na vrátenie provízie za úspešnú adaptáciu nováčika, pričom v tomto prípade nemožno hovoriť o odplate, ktorá závisela od počtu resp. hodnoty obchodov, tak ako to má na mysli ustanovenie § 659 Obchodného zákonníka, keďže bola vyplácaná na základe náborovej aktivity a rozvoj „nováčika“ v rámci obchodnej skupiny, teda tento nárok nebol viazaný na určité výkonnostné ukazovatele a ohľadom tejto odmeny (provízie) má súd za to, že bola medzi stranami dojednaná nad rámec ustanovenia § 659 Obchodného zákonníka. V zmysle Prílohy č. 2- špeciálne provízie Províznych podmienok, bod 2.1.1. Adaptačná provízia pre Nováčika AP vyplýva, že v prípade ukončenia obchodnej zmluvy do dvoch rokov od nástupu/postupu nováčika a to z akéhokoľvek dôvodu, je sprostredkovateľ povinný vrátiť celú výšku vyplatených AP na základe priebežného príp. záverečného vyúčtovania. Keďže zo strany žalovanej prišlo k skončeniu zmluvného vzťahu so žalobcom pred uplynutím dvoch rokov od nástupu, vznikla jej povinnosť vrátiť províziu za úspešnú adaptáciu nováčika vo výške 480 eur.

30. Pokiaľ ide o námietku žalovanej, že jej nebolo doručené vyúčtovanie vrátenie provízií včas t.j. v lehote do dvoch rokov od ukončenia zmluvného vzťahu, súd opätovne konštatuje, že žiaden právny predpis ani zmluva nestanovujú zánik nároku žalobcu, resp. zánik jeho vymáhateľnosti tohto nároku na vrátenie vyplatených provízií. V tejto súvislosti možno uvažovať iba o plynutí premlčacej doby, keďže žalobcom uplatnené právo ako právo majetkové podlieha premlčaniu.

31. Pri posudzovaní požadovaného úroku z omeškania vychádzal súd zo skutočnosti, že zo strany žalovanej nedošlo k úhrade dlžnej sumy 480 eur, čím žalobcovi vznikol zákonný nárok požadovať popri plnení istiny aj úroky z omeškania a to vo výške 9 % ročne, pričom rozhodujúca je výška sankčných úrokov ku dňu počiatku omeškania a táto pretrváva bez ohľadu na zmenu ich výšky počas celej doby omeškania. Žalobca vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy 7.170,30 eur do 05.02.2018 v podaní zo dňa 17.01.2018 označenom ako „Vyjádrení k pohľadávce“ a teda nasledujúci kalendárny deň sa dostala do omeškania so zaplatením dlžnej sumy, preto súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 480 eur od 06.02.2018 do zaplatenia. Okrem úrokov z omeškania vzniklo žalobcovi zo zákona právo na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením

pohľadávky vo výške 40 eur, na základe čoho súd rozhodol aj o priznaní tohto nároku žalobcovi voči žalovanému.

...

35. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku a žalovanej ako procesne úspešnej strane konania priznal náhradu trov konania v rozsahu 86 % (93 % - 7 %), keďže žalobca bol v konaní úspešný v časti istiny vo výške 480 eur ($480 / 7.170,30 = 7 \%$) a neúspešný v časti istiny vo výške 6.690,30 eur ($6.690,30 / 7.170,30 \text{ eur} = 93 \%$). O výške trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.“

5. V merite veci súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 652 ods. 1, § 662 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 369 ods. 1, ods. 2, § 369c ods. 1 zákona č. 513/1991 Z.z. Obchodný zákonník (ObZ), čl. 11 Smernice rady č. 86/653/EHS z 18.decembra 1986 o koordinácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa samostatných obchodných zástupcov, § 1 ods. 1, § 2 nariadenia vlády SR č. 21/2023 č. 21/2013 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka.

6. Proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 28Cb/31/2019 - 269 zo dňa 10.05.2022 podal včas odvolanie žalobca, ktorý namietal vydaný rozsudok v časti jeho druhého a tretieho výroku. Žalobca vymedzil odvolacie dôvody ustanoveniami § 365 ods. 1 písm. d) /iná vada konania/, písm. f) /nesprávne skutkové zistenia/, a písm. h) /nesprávne právne posúdenie/ CSP.

7. Žalobca poukázal na to, že podanou žalobou si uplatnil právo na vrátenie časti vyplatených provízií v dôsledku výpovede zmlúv (získateľská provízia) ako aj právo na vrátenie vyplatenej špeciálnej provízie (adaptačnej provízie).

8. Úvahu súdu, že dojedanie povinnosti medzi stranami vrátiť celú časť adaptačnej provízie MOS a FS v prípade nedodržania dĺžky trvania obchodnej zmluvy po dobu 24 mesiacov odporuje úprave § 662 ods. 3 Obchodného zákonníka, nie je možné podľa žalobcu považovať za správnu. Súd sa podľa žalobcu dostatočne nezaoberal charakterom Zmluvy o finančnom sprostredkovaní a to hlavne z hľadiska potreby rozlíšiť jednotlivé druhy provízie a vo vzťahu k nim aplikovať správnu zákonnú úpravu.

9. Poukázal na to, že finančný agent je podnikateľským subjektom, pričom v prípade finančného sprostredkovania má pred úpravou Obchodného zákonníka prednosť právna úprava podľa zákona o finančnom sprostredkovaní. V § 263 ods. 1 ObZ je uvedený taxatívny výpočet ustanovení týkajúcich sa záväzkov, od ktorých sa zmluvné strany nemôžu odchýliť. Zmluva o sprostredkovaní je v ObZ zakotvená v ustanoveniach § 642 až § 651, avšak ustanovenia upravujúce zmluvu o sprostredkovaní sa v taxatívnom výpočte § 263 ods. 1 ObZ nenachádzajú. Strany zmluvy sa tak od nich môžu odlíšiť, ako sa tomu stalo v prejednávanej veci. Súd posudzoval predmetný zmluvný vzťah v intenciách ustanovení zmluvy o obchodnom zastúpení (§ 652 a nasl. ObZ). Žalobca mal za to, že predmetná právna úprava mohla byť súdom aplikovaná len vo vzťahu k získateľskej provízii za finančným sprostredkovateľom (prípadne aj jemu podriadenými sprostredkovateľmi) uzatvorené produktové zmluvy, avšak vo vzťahu k špeciálnej provízii (napr. aj adaptačnej provízii) mal súd aplikovať zmluvné dojednanie strán obchodno-záväzkového vzťahu vyplývajúce tak zo zmluvy o finančnom sprostredkovaní ako aj vnútorných podmienok.

10. V priebehu trvania spolupráce boli žalovanej vyplatené dva druhy provízie a to získateľská a špeciálna (adaptačná) provízia. Žalobca tvrdil, že získateľská provízia predstavuje odmenu za sprostredkovateľom uzatvorené poistné zmluvy s tretími osobami, kedy pri uzatvorení poistnej zmluvy sprostredkovateľovi je vyplatená odmena (zväčša vypočítaná určitým percentom z hodnoty ročného poistného). Sprostredkovateľ pri skončení produktovej zmluvy z dôvodu nedodržania dĺžky trvania poistnej zmluvy (v našom prípade 24 mesiacov) nestráca nárok na celú vyplatenú províziu, ale len na jej alikvotnú časť. Takýto výpočet nároku na vrátenie alikvotnej časti získateľskej provízie je plne súladný so Smernicou č. 86/653/EHS.

11. Žalobca ďalej uviedol, že v právnej veci ERGO poisťovňa c/a E. F., rozsudok C-48/16 sa Súdny dvor EÚ dôkladne zaoberal čl. 11 Smernice Rady z 18.12.1986 o koordinácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa samostatných obchodných zástupcov č. 86/653/EHS (ďalej len „Smernica“), hlavne teda či je v neprospech obchodného zástupcu ak zastúpený požaduje vrátenie pomernej časti už vyplatenej provízie. Súdny dvor EÚ k čl. 11 Smernice uviedol, že nárok na províziu obchodného zástupcu môže zaniknúť tiež v prípade, ak zmluva uzavretá medzi zastúpeným a treťou osobou sa čiastočne realizuje. V súlade s týmito ustanoveniami zástupca môže byť povinný vrátiť zaplatenú províziu, pretože zmluva uzavretá medzi zastúpeným a klientom sa nezrealizovala. Uvedená úprava sa týka uzatvorených produktových zmlúv, v našom prípade pomenovaných pojmom získateľská provízia.

12. Podrobnosti týkajúce sa provízií za uzatváranie produktových zmlúv a špeciálnych provízií boli uvedené v Provízijských podmienkach. Žalobca priebežne uhrádzal žalovanej jednotlivé provízie. Nárok

na vyplatenú províziu podľa Zmluvy zaniká v prípade splnenia rozvázovacej podmienky uvedenej pre príslušnú províziu v súlade s Províznymi podmienkami.

13. Žalobca tvrdil, že jeho nárok na vrátenie špeciálnej - adaptačnej provízie svojím charakterom predstavuje iné „nepomenované“ dojednanie zmluvných strán obsiahnuté v Zmluve o finančnom sprostredkovaní, na ktoré sa viaže rozvázovacia podmienka podľa § 36 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka. Nakoľko bola splnená rozvázovacia podmienka, vznikol žalobcovi nárok požadovať vrátenie vyplatených provízií či ich časti a súčasne žalovanej vznikla povinnosť vyplatené provízie alebo ich časť vrátiť.

14. Špeciálna adaptačná provízia podľa žalobcu nie je vyplácaná za „obchodnú činnosť“ sprostredkovateľa, t. j. nepredstavuje tzv. ziskateľskú províziu (produktovú províziu vyplácanú na základe žalovaným uzatvorených poisťných zmlúv) a teda nemožno na ňu aplikovať ustanovenia § 662 ods. 3 Obchodného zákonníka, keďže sa nejedná o províziu za sprostredkovanie uzavretia produktovej zmluvy. Teda pokiaľ súd dospel k záveru, že Zmluva o finančnom sprostredkovaní sa posudzuje ako zmluva o obchodnom zastúpení, nemožno na uvedený druh provízie (špeciálna - adaptačná provízia) aplikovať ustanovenia § 662 ods. 3 Obchodného zákonníka, keďže sa nejedná o odmenu za vykonávanie „obchodnej činnosti“ ako takej, ale predmetná špeciálna - adaptačná provízia bola dohodnutá v rámci zmluvnej voľnosti strán obchodnozávazkového vzťahu medzi podnikateľmi s jasne stanovenými podmienkami na začiatku spolupráce. Špeciálna - adaptačná provízia sa vyplácala dopredu (zálohovo) ako motivácia zotrvať v obchodnoprávnom záväzku minimálne po dobu 24 mesiacov. Zo strany žalovanej došlo k dobrovoľnému skončeniu zmluvného vzťahu pred uplynutím 24 mesiacov, preto jej podľa žalobcu vznikla povinnosť vrátiť špeciálne provízie.

15. Podľa žalobcu podmienky pre zánik nároku na ponechanie si už vyplatenej špeciálnej adaptačnej provízie MOS a adaptačnej provízie FS sú v oboch prípadoch rovnaké a sú zároveň totožné s podmienkami pre adaptačnú províziu Nováčik AP. Uvedené znamená, že ak súd prvej inštancie v bode 29 svojho rozhodnutia priznal nárok žalobcu na zaplatenie sumy vo výške 480,- €, tak rovnako mal priznať aj nárok na vrátenie sumy 5.600,- €.

16. Hlavnou odmenou finančných sprostredkovateľov je provízia za uzatvorenú produktovú zmluvu, ktorú je poisťovňa povinná vyplatiť a korešponduje s ust. § 652 a nasl. ObZ, avšak všetky ďalšie odmeny sú poskytované na základe zmluvnej voľnosti podnikateľských vzťahov.

17. Ak by aj odvolací súd posudzoval Zmluvu o finančnom sprostredkovaní v intenciách zákonných ustanovení § 652 a nasl. ObZ, podľa žalobcu je posudzovaná zmluva inomínatna podľa 269 ods. 2 ObZ a nároky, ktoré si uplatnil v konaní je potrebné posudzovať individuálne, a to nasledovne: Nárok žalobcu na vrátenie už vyplatenej ziskateľskej provízie je možné posudzovať v znení § 652 a nasl. ObZ, avšak v časti nároku žalobcu na vrátenie špeciálnej - adaptačnej provízie je potrebné aplikovať ust. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a teda, že „účastníci môžu uzavrieť aj takú zmluvu, ktorá nie je upravená ako typ zmluvy. Ak však účastníci dostatočne neurčia predmet svojich záväzkov, zmluva nie je uzavretá.“ Nárok žalovanej na výplatu špeciálnej - adaptačnej provízie a nárok žalobcu na jej vrátenie je potrebné podľa žalobcu posudzovať jednoznačne rozdielne od nároku na ziskateľskú províziu.

18. Záverom žalobca uviedol, že podľa jeho názoru napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a tiež, že súd na podklade vykonaných dôkazov dospel k nesprávne právnemu záveru, čo bolo spôsobené aj nesprávnou aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka, čím následne súd dospel k nesprávnym právnym záverom.

19. Vzhľadom na skôr uvedené skutočnosti žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a zmenil tak, že žalobe v časti o zaplatenie sumy 6.080,- € s príslušenstvom vyhovie a prizná mu náhradu trov konania.

20. Žalovaná sa k podanému odvolaniu vyjadrila podaním zo dňa 21.12.2022, v ktorom uviedla, že podané odvolanie považuje za nedôvodné a bola názoru, že žalobcom tvrdené odvolacie dôvody naplnené neboli. Súd prvej inštancie sa podľa nej dostatočne a podrobne zaoberal charakterom Zmluvy o finančnom sprostredkovaní a jednotlivými druhmi dohodnutej provízie, tieto jednoznačne rozlíšil a aplikoval na ne správnu zákonnú (právnú) úpravu, čoho dôkazom je odôvodnenie napadnutého rozsudku v bode 28.

21. Žalovaná zotrvala na tom, že špeciálne provízie jej boli vyplatené za vykonávanie obchodnej služby, za plnenie rozvojového plánu a za plnenie ďalších predpísaných podmienok, pričom tieto špeciálne provízie jej boli vyplatené za činnosti neoddeliteľne späté so sprostredkovaním pri splnení určitých kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľov definovaných žalobcom vo vnútorných predpisoch, ktoré ona splnila. Tvrdila, že sú províziou za sprostredkovanie zmlúv a za činnosti, ktoré sú od sprostredkovania neoddeliteľné, t. j. vyplatené špeciálnych provízií je potrebné posúdiť podľa ust. § 662 ods. 1 až ods. 3 Obchodného zákonníka.

22. Podľa žalovanej ide o špecifickú úpravu, ktorá pripúšťa možnosť odchylnej úpravy len v prospech poradcu, k čomu v interných predpisoch žalobcu nedošlo. Úprava zániku nároku na špeciálnu províziu v zmysle vrátenia vyplatených špeciálnych provízií, obsiahnutá v interných predpisoch žalobcu, je podľa žalovanej v rozpore s dikciou ustanovenia § 662 ods. 3 ObZ. Takúto dohodu nie je možné za žiadnych okolností posudzovať ako dohodu v prospech obchodného zástupcu, nakoľko zakladá právnu neistotu obchodného zástupcu ohľadne existencie a trvania jeho už vzniknutého nároku na províziu, a to aj v prípade ukončenia zmluvného vzťahu medzi obchodným zástupcom a žalobcom, kedy už obchodný zástupca na ním dohodnuté obchody nemá žiadny dosah.

23. Poukázala na to, že podanou žalobou žalobca požaduje vrátenie 100% vyplatených špeciálnych provízií, v podstate žiada vrátenie podstatnej časti vyplatených odmien, pričom ich vrátením by žalovaná vykonávala manažérske a iné činnosti v prospech žalobcu počas celej doby trvania zmluvy zadarmo. Nulová výška odmeny (t. j. vykonávanie týchto činností obchodného zástupcu zadarmo) nezodpovedá zvyklostiam v mieste výkonu činnosti obchodného zástupcu v príslušnom odbore činnosti a s prihliadnutím na druh uzatváraných obchodov a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku a súčasne aj s § 659 ods. 1 ObZ.

24. Na podporu svojej argumentácie poukázala na rozhodnutia:

- Rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 5Obo/38/2008 zo dňa 22.04.2009
  - Rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 5Obdo/15/2007
  - Uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 5Cdo/130/2018 zo dňa 27.08.2020
  - Uznesenie Krajského súdu v Trnave spis. zn. 31Cob/80/2020 zo dňa 14.12.2021
  - Rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda, spis. zn. 16Cb/140/2016 zo dňa 04.04.2017,
- z ktorých vybrané časti zároveň citovala.

25. Záverom žalovaná vyjadrila presvedčenie, že žalobca podaným odvolaním nepreukázal žiaden odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 CSP, na základe ktorého by bolo možné napadnutý rozsudok zrušiť či zmeniť.

26. Ďalšie vyjadrenia súdu doručené neboli.

27. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP), a rozhodol o veci bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

28. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

29. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

30. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

31. Súd prvej inštancie vykonal riadne dokazovanie z hľadiska žalobcom uplatneného nároku, keď vykonal najmä všetky listinné dôkazy, predložené procesnými stranami. Prihliadol na procesnú obranu žalovaného ako aj na skutkové tvrdenia uplatnené procesnými stranami. Zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 ods. 1 CSP dospel k správnym skutkovým záverom, vyplývajúcim z v konaní produkovaných dôkazov a skutkových tvrdení. Následne súd prvej inštancie vec aj správne právne posúdil a svoje rozhodnutie náležite a v súlade so zákonom odôvodnil. Odvolací súd preto odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje a s poukazom na § 387 ods. 2 CSP nepovažuje za potrebné závery, v ňom uvedené, opakovať.

32. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dopĺňa nasledovné:

33. Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

34. Podľa § 365 ods. 1 CSP /Odvolacie dôvody/odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

35. Podľa § 379 CSP, /Viazanosť rozsahom odvolania/ odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak

a) od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý,

b) ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov,

c) určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

36. Podľa § 380 ods. 1 CSP, /Viazanosť odvolacími dôvodmi/ odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

37. Predmetom konania je nárok žalobcu na vrátenie špeciálnej provízie, ktorú žalovanej zaplatil na základe zmluvy o obchodnom zastúpení /finančnom sprostredkovaní/, pričom žalobca tvrdil, že v danom prípade bola splnená rozvážujúca podmienka, na základe čoho mu vznikol nárok na vrátenie dotknutej provízie.

38. Žalobca ako odvolateľ napadnutému rozsudku vytykal najmä nesprávne právne posúdenie veci a nesprávne právne závery.

39. Primárne odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že napriek tomu, že odvolateľ podal rozsiahle odvolanie a vymedzil jednoznačne odvolacie dôvody, ich zdôvodnenie bolo podľa odvolacieho súdu nedostatočné. Odvolateľ sa zamerával na rozsiahlu argumentáciu k dôvodnosti svojho nároku, nie však k vadám/nedostatkom napadnutého rozhodnutia. Odvolateľ síce uviedol to, ako má byť podľa jeho názoru vec právne posúdená, avšak jeho argumentácia k vadám napadnutého rozhodnutia takmer absentuje.

40. K otázke namietaného nesprávneho právneho posúdenia odvolací súd uvádza nasledovné:

41. S prihliadnutím na princíp zmluvnej voľnosti majú zmluvné strany rozsiahle možnosti vo vzťahu k tomu, čo bude obsahom ich vzájomných zmluvných vzťahov. Musia však rešpektovať kogentné ustanovenia právnych predpisov, prípadne iné príkazy v dotknutých právnych normách obsiahnuté. V prejednávanej veci si zmluvné strany v rámci zmluvy o finančnom sprostredkovaní dojednali viaceré provízie, ktoré právny predchodca žalobcu poskytoval žalovanej pri splnení ním definovaných kritérií. Zároveň si k jednotlivým províziám dojednali aj rozvážovacie podmienky, pri splnení ktorých nárok na vyplatenú províziu zanikol a zároveň vznikla povinnosť žalovanej vyplatenú províziu alebo jej pomernú časť vrátiť.

42. Je nepochybné, že aj vo vzťahu k províziám, ktoré zostali predmetom konania bola dojednaná rozvážovacia podmienka a že zároveň táto rozvážovacia podmienka bola splnená. Sporná medzi účastníkmi konania nebola ani výška vyplatennej provízie, ktorej vrátenie si žalobca nárokuje.

43. Medzi účastníkmi konania bolo sporné, či pri splnení dojednanej rozvážovacej podmienky vznikol nárok právneho predchodcu žalobcu a teda aj žalobcu na vrátenie vyplatennej provízie resp. jej pomernej časti. Pre posúdenie tejto otázky bolo rozhodujúce určiť, či dotknuté odmeňovanie je možné považovať za províziu podľa § 659 ods. 1 ObZ.

44. Podľa § 659 ods. 1 ObZ, obchodný zástupca má nárok na províziu dojednanú alebo zodpovedajúcu zvyklostiam v odbore činnosti podľa miesta jej výkonu s prihliadnutím na druh obchodu, ktorý je predmetom zmluvy. Províziou je aj odmeňovanie obchodného zástupcu vykonávané v závislosti od počtu alebo od úrovne obchodov.

45. V prejednávanej veci súd prvej inštancie najmä v odseku 28 zdôvodnil, prečo odmeny, ktoré sú predmetom tohto konania je potrebné považovať za provízie podľa § 659 ods. 1 druhá veta ObZ, teda že sa jednalo o odmeny závislé od počtu alebo úrovne obchodov, ktoré žalovaná v sledovanom období dosiahla. Žalobca v podanom odvolaní neuviedol jediný argument, ktorý by dôvody k tejto otázke uvedené súdom prvej inštancie akokoľvek spochybnil alebo dokonca vyvrátil. Za takéto dôvody nemožno považovať tvrdenia, že v danom prípade sa nejedná o ziskateľskú odmenu (odmenu za uzatvorenie určitej poisťovnej zmluvy) a že nie je vyplácaná za „obchodnú činnosť“. Takéto tvrdenia bez reálnych dôvodov, ktoré by mali podklad v províznych podmienkach a v obsahu konkrétnej provízie nemôžu spochybniť závery súdu prvej inštancie.

46. Odvolací súd na tomto mieste podotýka, že pre posúdenie toho, či sa jedná o províziu podľa § 659 ods. 1 druhá veta ObZ nie je rozhodujúce, ako je provízia nazvaná a čo je jej účelom ale len to, či je závislá od počtu alebo od úrovne obchodov dosiahnutých finančným sprostredkovateľom. Pre posúdenie uvedenej otázky nie je rozhodujúce ani to, či je provízia nárokovateľná, osobitne v prípade, ak žalovaná splnila požadované kritériá a provízia jej už bola vyplatená v pomerne dávnej minulosti.

47. Podradenie uplatnených provízií pod konkrétne zákonné ustanovenie bolo pre záver súdu prvej inštancie rozhodujúce, pretože nárok na vrátenie vyplatennej odmeny, ktorá je províziou v zmysle vyššie označeného zákonného ustanovenia sa spravuje ustanovením § 662 ods. 3 ObZ, ktorý výslovne

ustanovuje v ktorých prípadoch nárok na províziu zaniká (v ods. 1) ako aj to, že možno dohodou upraviť zánik nároku na províziu, avšak len v prospech obchodného zástupcu.

48. Podľa § 662 ods. 1 ObZ, nárok na províziu zanikne, ak je zrejmé, že obchod medzi zastúpeným a treťou osobou sa neuskutoční a ak jeho neuskutočnenie nie je dôsledkom okolností, za ktoré zodpovedá zastúpený, ak z obchodu nevyplýva niečo iné.

49. Podľa § 662 ods. 2 ObZ, provízia, ktorá už bola uhradená, musí sa vrátiť, ak nárok na ňu zanikol podľa odseku 1.

50. Podľa § 662 ods. 3 ObZ, dohodou len v prospech obchodného zástupcu možno upraviť aj inak zánik nároku na províziu podľa odseku 1.

51. Inak povedané, v prípade vyplatenej provízie, za predpokladu že ide o províziu podľa § 659 ods. 1 ObZ, nemožno dojednať vrátenie provízie vo väčšom rozsahu, ako ustanovuje § 662 ods. 1 ObZ. Takýto väčší rozsah vrátenia provízie bol v prejednávanej veci dojednaný medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou. Takéto dojednanie odporuje kogentnému ustanoveniu ObZ, preto je neplatné.

52. Napriek tomu, že právna úprava zmluvy o sprostredkovaní § 642 až § 651 ObZ nepatrí medzi ustanovenia ObZ, od ktorých sa zmluvné strany nemôžu odchýliť, zákaz odchýlenia v neprospech zástupcu je pre prípad zániku nároku na províziu zakotvený v texte zákona. Strany sa preto môžu odchýliť v tejto otázke od zákona, avšak iba spôsobom, ktorý ObZ umožňuje, čo sa v danom prípade nestalo.

53. Podľa § 263 ods. 1 ObZ, strany sa môžu odchýliť od ustanovení tejto časti zákona alebo jej jednotlivé ustanovenia vylúčiť s výnimkou ustanovení § 261 a § 262 ods. 2, § 263 až 272, § 273 ods. 1, § 276 až 289, 301, 303, 304, § 306 ods. 2 a 3, § 308, § 311 ods. 1, § 312, 313, § 321 ods. 4, § 324, 340a, 340b, 341, 365, 369 až 369d, 370, 371, 376, 382, 384, 386 až 408, 408a, 444, 458, 459, 477, 478, § 479 ods. 2, § 480, 481, § 483 ods. 3, § 488, 493, 499, § 509 ods. 1, § 592, 597, § 655 ods. 1, § 655a, § 660 ods. 2 až 4, § 668 ods. 3, § 668a, 669, 669a, 672a, 675, 676 ods. 1 a 2, § 711, 720, 725, 729, 743 a 771c.

54. Odvolací súd ešte podotýka, že pre posúdenie veci je bez právneho významu, či podmienky na vrátenie špeciálnej odmeny/provízie sú totožné, ako podmienky na vrátenie inej odmeny/provízie. Rozhodujúci je obsah provízie, podmienky jej poskytnutia a možnosť resp. povinnosť jej podradenia pod § 659 ods. 1 ObZ.

55. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky žalobcu ako nedôvodné a nespôsobilé spochybniť správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

56. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

57. Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3: 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu nadriadeného súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).